

บันทึกการเดินทาง
สมเด็จพระวันรัต (จุนท์ พุทธิมคฺคโต)
รับการถวายสมณศักดิ์ที่
“อัครมหาบัณฑิต”
จากรัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

บันทึกการเดินทาง

สมเด็จพระวันรัต (จุนท์ พรหมคุตโต)

เจ้าคณะใหญ่คณะธรรมยุต กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร

ไปรับการถวายสมณศักดิ์ที่ “อัครมหาบัณฑิต”

จากรัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ณ กรุงเนปิดอว์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ระหว่างวันที่ ๒๑-๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

รายชื่อผู้เดินทาง

๑. สมเด็จพระวันรัต (จุนท์ พรหมคุตโต)	วัดบวรนิเวศวิหาร
๒. พระธรรมบัณฑิต (อภิพล อภิพล)	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก
๓. พระเทพญาณวิศิษฎ์ (ชัยทวี คุตตจิตโต)	วัดปทุมวนาราม
๔. พระอรรถกัจจโกศล (ธงชัย ธรรมโช)	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก
๕. พระสิริวัฒน์โนดม (ประกอบ สุภากร)	วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๖. พระศากยวงศ์วิสุทธิ์ (อนิลมาน ธมมสากิโย)	วัดบวรนิเวศวิหาร
๗. พระครูสังฆรักษ์ พุทธิพงษ์ ว่องพานิช	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก
๘. พระกิตติสาระ (พระชาวเมียนมาร์)	วัดเรไร ตลิ่งชัน
๙. พระเดชญาณะ (พระชาวเมียนมาร์)	วัดใหม่ยายมอญ
๑๐. พระมหานันต์ (พระชาวเมียนมาร์)	วัดลาดพร้าว
๑๑. พระธัมมิมิสาระ (พระชาวเมียนมาร์)	วัดเทพนารี
๑๒. พระมหาจาย (พระชาวเมียนมาร์)	วัดเทพธิดา
๑๓. นายอภิรัตน์ ชยางกูร ณ อยุธยา	ไวยาวัจกร สมเด็จพระวันรัต
๑๔. นางวิภาศิริ มะกรสาร	ผู้ติดตาม
๑๕. นางอังคณา สุขเมธสิทธิกุล	ผู้ติดตาม
๑๖. นายสงค์ เขียนจذبันท์	ผู้ติดตาม
๑๗. นายพิชญา สุ่มจินดา	ผู้ติดตาม
๑๘. นางอรุณี พงษ์ปรีชา	ผู้ติดตาม
๑๙. นางสาวอารีรัตน์ พงษ์ปรีชา	ผู้ติดตาม
๒๐. นายประพนธ์ ปิยะนนทลี	ผู้ติดตาม
๒๑. นางสุพร ปณีธานศิริกุล	ผู้ติดตาม

๒๒. นายชาญวิทย์ ปณิธานศิริกุล

ผู้ติดตาม

หมายเหตุ ๑. พระธรรมบัณฑิตและพระครูสังฆรักษ์ พุทธพงศ์ ว่องพาณิชย์ เดินทางวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๙

๒. พระสิริวัฒน์นอม และนางอังคณา สุขเมธสิทธิกุล กลับกรุงเทพฯ วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

วันจันทร์ที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙

กรุงเทพฯ – เนปิดอร์

เวลา ๑๔.๐๐ น. สมเด็จพระวันรัต ออกจากวัดบวรนิเวศวิหาร ไปสนามบินสุวรรณภูมิ จังหวัดสมุทรปราการ

เวลา ๑๔.๔๕ น. ถึงสนามบินสุวรรณภูมิ อาคารผู้โดยสารขาออก ชั้น ๔ ประตู ๓ เคาน์เตอร์ F สายการบิน บิน Bangkok Airways

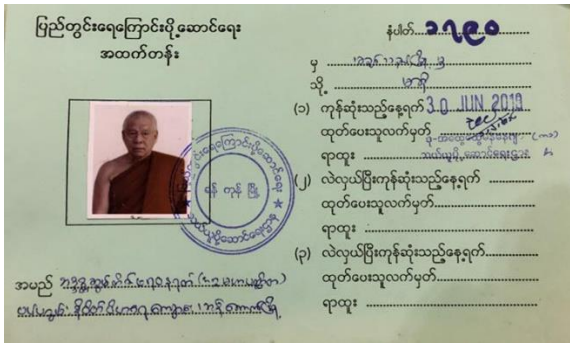

- เมื่อทำการเช็คอินเสร็จแล้ว ไปพักยังห้อง King Power Lounge จนใกล้เวลาที่จะขึ้นบิน PG 721 ของ Bangkok Airways บินออกตามกำหนดเวลา ๑๗.๒๐ น.

เวลา ๑๙.๔๐ น. เดินทางถึงสนามบินนานาชาติเนปิดอร์ (Naypyidaw International Airport) ซึ่งตั้งอยู่ ๑๖ กิโลเมตร ทางตะวันออกเฉียงใต้ของกรุงเนปิดอร์ ราชอาณาจักรใหม่ของประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เป็นสนามบินนานาชาติของเมียนมาร์ที่เปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๔

ที่สนามบินเนปิดอร์ เมื่อลงจากเครื่องบิน มี U Shwe Win รองอธิบดีกรมส่งเสริมและการเผยแผ่พระศาสนา U Than Tun Win และ U Sai Myat Thu เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมและการเผยแผ่พระศาสนา กระทรวงกิจการศาสนา มาถวายการต้อนรับในนามของรัฐบาลเมียนมาร์ และมีพระดร. คำหมาย ธรรมสามี พร้อมพระสงฆ์เมียนมาร์อีกจำนวนหนึ่ง ผู้แทนคณะสงฆ์เมียนมาร์ มาถวายการต้อนรับเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต พร้อมคณะ

- เจ้าหน้าที่ได้นำเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัตและคณะไปยังห้องรับรอง VIP ของสนามบิน และเจ้าหน้าที่ได้ขอหนังสือเดินทางของคณะทั้งหมดเพื่อทำการประทับตราเข้าประเทศ
- รองอธิบดีกรมส่งเสริมและการเผยแผ่พระศาสนา ได้ถวายฎีกาอาราธนารับสมณศักดิ์ พร้อมด้วยบัตรโดยสารทางเรือและรถแบบไม่ต้องเสียค่าโดยสาร ไม่จำกัดเที่ยวทั่วประเทศเมียนมาร์ ที่มีอายุการใช้ได้จนถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๒
- ในฐานะที่เป็นแขกของรัฐบาล พอได้เวลาสมควรทางเจ้าหน้าที่ได้นำเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ไปพักที่ ๆ ทางรัฐบาลจัดถวาย ที่โรงแรม Golden Guest Hotel ซึ่งตั้งอยู่ที่ No 5, Hotel Zone, Yaza Thingaha Road, Nay Pyi Taw

เวลา ๒๑.๐๐ น. ที่โรงแรม Golden Guest Hotel นาง Shwe Hmone ภรรยาของประธานาธิบดีคนที่ ๒ Dr. Sai Mauk Kham พร้อมคณะ ถวายสักการะถวายการต้อนรับ ในนามของรัฐบาล

เวลา ๒๒.๐๐ น.
หมายเหตุ

เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า... ย้ายโรงแรมไปพักที่โรงแรม Kempinski Hotel เพราะห้องพักที่ทางรัฐบาลจัดถวายที่ Golden Guest Hotel มีปลวกและทำให้วงกบประตูพังลงมา (สมเด็จพระวันรัต, นายอภิรัตน์ ชยางกูร ณ อยุธยา, นางสุพร ปณิธานศิริกุล, นายชาญวิทย์ ปณิธานศิริกุล พักที่โรงแรม Kempinski Hotel นอกนั้นพักที่โรงแรม Horizon Lake View Resort ตั้งอยู่ที่ Taw Win Yadanar Road, National Guest House Zone, Nay Pyi Taw)

วันอังคารที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๙

กรุงเนปโตว์

เวลา ๐๗.๐๐ น.

สมเด็จพระวันรัตฉันอาหารเช้าที่โรงแรมที่พัก Kempinski Hotel

เวลา ๐๗.๕๐ น.

ออกจากโรงแรม Kempinski Hotel ไปยังพระมหาเจดีย์สถานอุปปาตสันติ เพื่อไปถวายสักการะท่านอธิชฆมหารัฐคุรุ ภัททันตะ กุมารภิวังสะ หรือ ภาโม สยาดอว์ ประธานคณะกรรมการสังฆมหานายกสมาคมแห่งชาติ หรือ สังฆมหานายกของเมียนมาร์ อายุ ๘๗ พรรษา ๖๗

พระมหาเจดีย์สถานอุปปาตสันติ

พระมหาเจดีย์สถานอุปปาตสันติ หรือ พระเจดีย์สันติภาพ เป็นจุดสำคัญของเมืองเนปโตว์ พระมหาเจดีย์มีความสูง ๓๒๕ ฟุต และเป็นพระมหาเจดีย์จำลองของพระมหาเจดีย์เวดากองที่ย่างกุ้ง องค์พระมหาเจดีย์สร้างอยู่บนพื้นที่ ๑๖ เอเคอร์ สร้างโดยรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยสร้างเสร็จสมบูรณ์ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๑ และทำการพุทธาภิเษกในวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๒ ภายในพระมหาเจดีย์ได้ประดิษฐานพระพุทธรูปหยกปางต่าง ๆ ไว้มากมาย ในบริเวณพระมหาเจดีย์อุปปาตสันตินี้ยังมี พระอุโบสถ (Withongara Ordination Hall) ที่พักผู้ดูแลพระมหาเจดีย์ (Cetiypala Chamber) ที่พักสงฆ์ (Sangha Yama Hostels) พระวิหารศาสนมหาพิมาน (Sasana Maha Beikmandaw Building) พิพิธภัณฑ หอพระไตรปิฎกและหอจดหมายเหตุ

เวลา ๐๘.๑๕ น.

สมเด็จพระวันรัตและคณะถึงพระมหาเจดีย์สถานอุปปาตสันติ และได้ไปยังห้องพักของท่านสังฆมหานายก

- เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ได้กราบถวายสักการะท่านสังฆมหานายก และได้สนทนาธรรมในเรื่องต่าง ๆ โดยท่านสังฆมหานายกได้เล่าถึงเหตุการณ์ของการสังคายนาครั้งที่ ๖ ที่ได้ใช้เวลากว่า ๕ เดือน โดยท่านสังฆมหานายกอยู่ตลอดการ

สังคายนาตั้งแต่ต้นจนจบ ในการทำสังคายนาครั้งนั้น มีการอ้างอิงพระไตรปิฎกฉบับไทย ซึ่งทำเป็นเชิงอรรถไว้ว่า เป็นฉบับสยาม ซึ่งก็คือฉบับประเทศสยาม หรือประเทศไทยนั่นเอง

- เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัตได้ถวายของที่ระลึกแก่ท่านสังฆมหานายกดังนี้
 ๑. พระพุทธรูป ภาปร ขนาด ๕ นิ้ว ๑ องค์
 ๒. พระไตรปิฎกและอรรถกถา ฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย ๙๑ เล่ม ๑ ชุด
 ๓. หนังสือ The People's Patriarch ๑ เล่ม
 ๔. หนังสือ พระของประชาชน ภาษาไทยและพม่า ๑ เล่ม
 ๕. หนังสือ Buddhist Psychology พระนิพนธ์สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ๑ เล่ม
- ท่านสังฆมหานายกได้ขอบคุณ และบอกว่า หนังสือพระไตรปิฎกจะนำเข้าห้องสมุดของคณะกรรมการสังฆมหานายกสมาคมแห่งชาติ ส่วนพระพุทธรูปนั้นจะขอเก็บไปบูชาเองเสร็จแล้วได้ถ่ายรูปเป็นที่ระลึก และพอสมควรแก่เวลา เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต จึงได้กราบลาท่านสังฆมหานายก ภัททันตะ กุมารภิวังสะ มหาเถระ

เวลา ๐๙.๑๐ น.

ออกจากพระมหาเจดีย์สถานอุปาสันติไปยัง Thatta Thattaha Maha Bawdi Pagoda หรือพระมหาเจดีย์พุทธคยาจำลองสูง ๑๖๒ ฟุต เท่าจริงทุกอย่าง ซึ่งตั้งอยู่ที่ Udayayanthi Hillock ในเมือง Pohbbathiri กรุงเนปอว์

เวลา ๐๙.๔๐ น.

เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัตและคณะไปถึง Thatta Thattaha Maha Bawdi Pagoda มีพระภิกษุสามเณรและพุทธศาสนิกชนมาราบพระเจดีย์เป็นจำนวนมาก ระหว่างทางขึ้นไปที่พระมหาเจดีย์มีพระสงฆ์มาราบทักทายเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต โดยเฉพาะพระกลุ่มนิกายมหายิน หรือ คณะธรรมยุตของเมียนมาร์

- ที่พระมหาเจดีย์พุทธคยาจำลอง มีกรรมการดูแลพระมหาเจดีย์มาถวายการต้อนรับ เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต และได้พากราบที่พระพุทธรูปเมตตาจำลองภายในพระ

มหาเจดีย์ เสร็จแล้วได้พาไปทำการประทักษิณเวียนรอบ ๑ รอบ พระมหาเจดีย์
ท่ามกลางแดดที่ร้อน
ณ สถานที่แห่งนี้ ทางรัฐบาลเมียนมาร์ได้จำลองพุทธสังเขกสถานทั้ง ๔ แห่งเท่าของ
จริงทุกอย่างโดยเก็บรายละเอียดของสังเขกเจดีย์ทั้งสี่อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน เสร็จ
แล้วเดินทางต่อไปยังสถานที่ ๆ จะสร้างห้องสมุดพุทธศาสนานาชาติแห่งชาติ

เวลา ๑๐.๐๐ น.

ถึงสถานที่ที่จะสร้างห้องสมุดพุทธศาสนานาชาติแห่งชาติ ในเนื้อที่ ๔๕ เอเคอร์ ที่
รัฐบาลจัดสรร และมีพระคำหมาย ธมมสามิ เป็นผู้ดำเนินการ ขณะนี้ยังอยู่ในระยะ
การปรับพื้นที่

- พระคำหมาย ธมมสามิ ได้ขอให้เจ้าประคุณสมเด็จฯ และพระภิกษุผู้ติดตามทั้งหมด
สวดมนต์ เพื่อเป็นสิริมงคลในการสร้างห้องสมุดดังกล่าว ในประรำพิธีชั่วคราวที่
เตรียมไว้
- เจ้าประคุณสมเด็จฯ และพระสงฆ์ ได้สวดพระพุทธรมนต์ และทำน้ำพระพุทธรมนต์
เมื่อเสร็จพิธีเจ้าประคุณสมเด็จฯ ได้ประพรมน้ำพระพุทธรมนต์ ในพื้นที่ ๆ ก่อสร้าง
ห้องสมุดพุทธศาสนานาชาติแห่งชาติ
- เจ้าประคุณสมเด็จฯ ได้ชักชวนคณะติดตามร่วมทำบุญสร้างห้องสมุดดังกล่าว รวม
แล้ว ได้เงินสุทธิ ๕๐๐ เหรียญอเมริกา ๙,๑๐๐ บาท และ ๒๗๕,๐๐๐ จ๊าด ได้มอบ
ให้กับคณะกรรมการจัดสร้างห้องสมุด ซึ่งมีกระทรวงการพลังงาน สาธารณรัฐแห่ง
สหภาพเมียนมาร์ เป็นเจ้าภาพหลักของการก่อสร้างห้องสมุดดังกล่าว

เวลา ๑๐.๓๐ น.

ออกจากสถานที่สร้างห้องสมุดพุทธศาสนานานาชาติ ไปที่พระพุทธรูปหยกขาว ที่สลักจากหยกก้อนใหญ่ก้อนเดียว เป็นพระพุทธรูปยืนจำลองมาจากวัดอานันทะเจติย์ เมืองพุกาม

เวลา ๑๐.๔๐ น.

ถึงวัดพระพุทธรูปหินหยกขาว Maha Thakyananthe Buddha Image หรือ พระมหาศากยรัศมีพุทธเจ้า เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า ได้กราบพระประธาน พระมหาศากยรัศมีพุทธเจ้า และเยี่ยมชมพุทธสถานแห่งนี้โดยรอบ

เวลา ๑๑.๑๕ น.

ถึงโรงแรม Kempinski Hotel ทางคณะญาติโยมของพระคำหมาย ธรรมสามี และคุณสุพร ปณิธานศิริกุล เป็นเจ้าภาพถวายเพลเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัตและพระภิกษุอีก ๔ รูป

- พักผ่อนตามอัยยาศัย
- เวลา ๑๕.๓๐ น. เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัตออกจากโรงแรม Kempinski Hotel ไปยังโรงแรม Palm View Hotel ที่ตั้งอยู่ที่ Hotel No. 25, Yarza Thingaha Raod กรุงเทพมหานคร
- เวลา ๑๖.๐๐ น. ที่ห้องรับรองโรงแรม Palm View นางอองซานซูจี ได้เดินทางมาเป็นส่วนตัวกับ เลขานุการส่วนตัว ชื่อตง ตง เพื่อถวายสักการะเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต อองซานซูจี ได้ปรารภความรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย และความงามของพุทธศิลป์ ของพระพุทธรูป ภาปร ว่า ดูทรงแล้วน่าจะเป็นพระพุทธรูปยุคสุโขทัย แต่พระพาหาไม่ใช่ ยุคสุโขทัย เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า ได้อธิบายเกี่ยวกับพระพุทธรูป ภาปร และโดยเฉพาะคำจารึกที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานจารึกไว้ที่ฐานพระพุทธรูปว่า
- ทยยชาติยา สามคคิย สติสณขานเนน โภชิสิตุ รกขนติ คนชาติไทย จะรักษาความเป็นไทยอยู่ได้ด้วย มีสติสำนึกอยู่ในความสามัคคี**
- เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต สวตมนต์ให้พรแด่นางอองซานซูจี
 - มอบพระพุทธรูป ภาปร ขนาด ๕ นิ้ว และหนังสือ The People’s Patriarch, Buddhist Psychology และหนังสือ พระของประชาชนฉบับภาษาไทย-พม่า
 - อองซานซูจีถวายของแด่เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า และถ่ายรูปเป็นของที่ระลึก

- เวลา ๑๗.๑๕ น. ออกจากโรงแรม Palm View Hotel ไปยังโรงแรม Golden Guest Hotel โรงแรมที่ทางรัฐบาลจัดถวาย โดยจัดถวายใหม่ที่อาคารหมายเลข ๑๐๑
- ที่โรงแรมมีรองอธิบดีกรมการส่งเสริมและกายเผยแผ่พระศาสนา นาย U Shwe Win มาถวายการต้อนรับ และปลัดกระทรวงกิจการพระศาสนา นาย U Khaing Aung มากกราบถวายสักการะ
- ในอาคารหมายเลข ๑ ประกอบด้วยห้องรับแขก ห้องนอน ห้องรับประทานอาหาร และห้องเตรียมอาหาร ส่วนห้องสำหรับพระและลูกศิษย์ปรนนิบัติ ได้จัดถวายที่อาคารหมายเลข ๑๑๔
- พักผ่อนตามอัยยาศัย

วันพุธที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๙ ตรงกับ วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๔ (วันอุโบสถตามปักขคมนา)

กรุงเนปิดอว์ - มัณฑะเลย์

- เวลา ๐๗.๐๐ น. เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัตฉันอาหารเช้าที่โรงแรมที่พัก Golden Guest Hotel โดยการถวายของรัฐบาลเมียนมาร์ เมื่อเสร็จจากการฉันเช้า มีคณะมาราบายถวายสักการะ
- เจ้าของกิจการบริษัท Shwe Than Lwin Co. Ltd ซึ่งเป็นเจ้าของโรงแรม Golden Guest Hotel นาง Daw Ni Ni มาถวายเครื่องไทยธรรมและกัปปิยภัณฑ์
 - เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต สวดพระพุทธรมนต์ให้พร
- เวลา ๐๘.๐๐ น. เดินทางออกจากโรงแรม Golden Guest Hotel ไปยังโรงแรม Max ที่อยู่ไม่ไกลนัก ตั้งอยู่ที่ Hotel No. 10, Yaza Thingaha Rd กรุงเนปิดอว์
- ไปที่อาคาร President Villa ซึ่งได้จัดไว้เป็นที่ล่องอุโบสถสำหรับวันอุโบสถวันนี้
- เวลา ๐๘.๔๕ น. เมื่อคณะสงฆ์ทั้งหมดพร้อม ซึ่งมีทั้งหมด ๓๐ รูป รวมพระจากประเทศไทยและพระไทยใหญ่ เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า นำไหว้พระสวดมนต์ และเริ่มทำการอุโบสถ โดยมี พระครูสังฆรักษ์พุทธิพงษ์ ว่องพานิช วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก เป็นผู้สวดพระปาติโมกข์ และพระสิริวัฒน์โนดม วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม เป็นผู้ทวนพระปาติโมกข์ เมื่อจบแล้ว เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้าได้ให้โอวาทแก่คณะสงฆ์ดังนี้

โอวาทสมเด็จพระวันรัต หลังปาติโมกข์ ที่ Presidential Suite โรงแรม Max, Nay Pyi Taw

พระพุทธเจ้าประทานพระบัญญัติไว้ ๒ อย่าง พุทธเพื่อจะให้ทราบกันและจะได้พูดกันว่า เราด้วยกันไปลงปาติโมกข์ที่ไหนอย่างไร จะได้รับทราบทั่วกัน สิม่าที่พระพุทธเจ้าประทานพระอนุญาตไว้มีอยู่ ๒ อย่าง คือพัทธสีมา เขตที่คณะสงฆ์กำหนด อพัทธสีมา คือเขตที่คณะสงฆ์ไม่ได้กำหนด เขตที่คณะสงฆ์กำหนด ที่เรียกว่า พัทธสีมานั้น ก็อย่างที่เรากันในเมืองไทย มีพิธีผูกพัทธ มีฝั่งลูกนิมิต เป็นต้น ส่วนอพัทธสีมานั้น พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ ก็คือเขตที่บ้านเมืองเขากำหนด เขตบ้าน เขตเมือง เขตตำบล เป็นต้นที่ทางบ้านเมืองเขากำหนด เป็นอพัทธสีมา

ทั้งพัทธสีมา อพัทธสีมา สามารถทำสังฆกรรมได้ทุกอย่าง แต่ว่า ต้องรักษาเขต ก็หมายความว่า เขตที่บ้านเมืองกำหนดนั้น ถ้าเราจะบวช มันเขตกว้าง เราจะบวชขนาด บวชคนนี้ ก็ต้องมีคนเฝ้าเขต ไม่ให้ใครล่วงล้ำ คนที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ล่วงล้ำเข้ามาได้ เมื่อเป็นเขตกว้างก็รักษาได้ลำบาก เพราะฉะนั้น จึงทำพัทธสีมา ที่เราสวดปาติโมกข์วันนี้ก็ใช้ อพัทธสีมา คือเขตที่บ้านเมืองเขากำหนด สังฆกรรมที่ใช้อพัทธสีมาได้ ก็คือสังฆกรรมที่ไม่มีผลต่อเนื่อง เช่นญัตติกรรม อย่างที่เราสวดวันนี้ ไม่มีผลต่อเนื่องไป เพราะว่าทำแล้วก็เป็นอย่างนั้นสำเร็จ ตรงนี้เป็นความบริสุทธิ์เฉพาะบุคคล แม้จะเขตไม่บริสุทธิ์ ก็ถือว่าสังฆกรรมที่ทำแล้วบริสุทธิ์

แต่สังฆกรรมบางอย่าง ที่มีผลต่อเนื้อเรื่อง เช่น ญัตติทุติยกรรม หรือญัตติจตุตถกรรม มันมีผลต่อเนื้อเรื่อง ถ้าเราทำแล้วอาจจะมีข้อสงสัย เพราะฉะนั้นท่านจึงกำหนดไม่ควรจะทำ สังฆกรรมที่มีผล อย่างเช่นบวช บวชนี้ผลที่จะต่อเนื่องไปก็คือ ผู้ได้รับอุปสมบท ก็จะต้องเป็นอุปสัมบันต่อไปข้างหน้า ถ้าหากมีใครมาทักว่า ทำในสีมาที่ไม่บริสุทธิ์ ก็จะเป็นข้อกังวลใจของพระที่บวชนั้น เพราะฉะนั้น จึงไม่ควรทำ แต่ถามว่าทำได้ไหม ทำได้ ทำได้ตามพุทธาณูญาติ แต่เราต้องไปรักษาเขต อย่าให้ใครเข้ามา แต่ว่าเรารักษาเขตได้ไหม รักษาเขตได้ทำได้ แต่เราจะต้องเจ้าหน้าที่ไปคุมเขต ไม่ให้ใครเข้ามา ฉะนั้น มันรักษายาก จึงไม่ควรทำ การที่ว่าไม่ควรทำ ถามว่าทำได้ไหม ทำได้ แต่ว่าไม่ควรทำ เพราะเรารักษาเขตไม่ได้ มีผลต่อเนื้อเรื่อง แต่อันนี้ไม่มีผลต่อเนื้อเรื่อง ทำแล้ว แล้วกัน เป็นความบริสุทธิ์ส่วนบุคคล เรามาแสดงความบริสุทธิ์ ว่าเราต้องโทษอะไร เราก็ไปแสดงกันแล้ว แล้วเราก็มารู้ปาติโมกข์ทบทวนว่า เรามีข้อบัญญัติอะไรบ้าง แล้วก็สำรวจระวางต่อไปในข้อบัญญัติเหล่านี้ เสร็จแล้วก็แล้วกัน จบ เป็นเรื่องส่วนตัวของแต่ละคน ฉะนั้น ทำได้ เพื่อใครจะมาถามว่า ไปลงปาติโมกข์ที่ไหน อย่างไร ใช้สีมาอะไร ก็คืออพทสีมา เขตที่บ้านเมืองเขากำหนด จะเป็นบ้านหรือตำบล เป็นอะไรก็แล้วแต่ แล้วเราก็ไม่ต้องไปรักษาเขตจนจบ อันนี้ก็พูดให้เข้าใจ เพื่อใครจะไปถาม ทำอุโบสถกันที่ไหนอย่างไร อธิบายให้ถูกก็แล้วกัน ไม่ให้เป็นข้อที่สงสัยอะไรกันไป สำหรับท่านที่สวดปาติโมกข์ก็ขออนุโมทนา แต่ทั้งนี้ควรจะต้องซ้อมให้ดี

เวลา ๑๒.๐๖ น.

เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัตและคณะติดตามเข้าขบวนรถ เพื่อไปยังพระวิหารศาสนา มหาพิมาน (Sasana Maha Beikman Hall) แห่งพระมหาเจดีย์อุปตสันติ ที่ ๆ จะถวายสมณศักดิ์รวม ๑๕๒ รูป แม่ชี ๗ ท่าน และสายเกียรตยศเทรียญตราแต่อุบาสก ๑๑ คน อุบาสิกา ๓๗ คน สำหรับชาวต่างประเทศนั้น มีพระสงฆ์ต่างประเทศที่ได้รับสมณศักดิ์ ๑๑ รูป แม่ชี ๑ ท่าน และอุบาสก ๑ คน

- รถขบวนนำพระสงฆ์ที่จะรับสมณศักดิ์ทั้งหมดนำโดยรถมอเตอร์ไซค์ตำรวจไปยังพระวิหารศาสนา มหาพิมาน

เวลา ๑๒.๒๓ น.

ถึงพระวิหารศาสนา มหาพิมาน และเข้าพระวิหาร เพื่อเข้าพิธีถวายสมณศักดิ์

เวลา ๑๓.๐๐ น.

พิธีถวายสมณศักดิ์เริ่มขึ้น โดยมีขั้นตอนโดยย่อมีดังนี้

- เมื่อคณะรัฐบาลมีท่านประธานาธิบดี เต็ง เสง มาถึงพร้อมในพระวิหาร พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์เข้าในพระวิหารตามลำดับ ประธานคณะกรรมการสังฆมหานายก

แห่งชาติ นำคณะกรรมการสภาสังฆมหานายกรวม ๔๗ รูป ตามด้วยพระผู้ทรง
พระไตรปิฎก และพระสงฆ์ทั้งหมดที่จะรับสมณศักดิ์ และไปนั่งในเก้าอี้ที่จัดไว้ตาม
ชั้นของสมณศักดิ์

- พิธีเริ่มโดยการสวด “นโม ตสส...” สามจบ ตามด้วยการร้องเพลงธรรมิตตาโดย
นักร้องสุภาพสตรี

เวลา ๑๓.๑๐ น.

ปลัดกระทรวงกิจการศาสนา นาย U Khaing Aung กล่าวรายงาน

เวลา ๑๓.๑๓ น.

แล้วท่านประธานาธิบดีนำอาราธนาศีล ๕ พร้อมกัน โดยสังฆมหานายกเป็นผู้ให้ศีล

เวลา ๑๓.๒๑ น.

แสดงโอวาทกถา โดยรองประธานคณะกรรมการสภาสังฆมหานายกแห่งชาติ

เวลา ๑๓.๓๖ น.

ปลัดกระทรวงกิจการศาสนา กล่าวความสำคัญของการถวายสมณศักดิ์

เวลา ๑๓.๔๗ น.

เริ่มขานชื่อพระมหาเถระที่รับตำแหน่งสูงสุด คือ ชั้น อภิชมหารัฐคुरु ซึ่งเข้าไป

ถวายโดยท่านประธานาธิบดี ก่อนถวายและหลังถวาย ผู้ถวายกราบเบญจางคประดิษฐ์
๓ หน และระหว่างการถวาย ปลัดกระทรวงก็จะอ่านประวัติของผู้รับย่อ ๆ

เวลา ๑๔.๐๓ น.

สำหรับเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ซึ่งเป็นผู้รับสมณศักดิ์ลำดับที่ ๑๔ รัฐบาลสาธารณรัฐ

แห่งสหภาพเมียนมาร์ ถวายสมณศักดิ์ที่ **อัครมหาปณทิต** หรือ **อัครคมหาบัณขิต** ผู้

ถวายใบตราตั้งสมณศักดิ์ ในนามของรัฐบาลเมียนมาร์ ก็คือ ท่านพลเอกอาวุโส มิน ออง
เลียง (Senior General Min Aung Hlaing) ผู้บัญชาการทหารบกของสาธารณรัฐแห่ง
สหภาพเมียนมาร์

เวลา ๑๕.๓๐ น.

จบพิธีการถวายสมณศักดิ์ และมอบสายสะพายเหรียญเชิดชูสำหรับผู้ทำคุณประโยชน์
ให้กับศาสนา

เวลา ๑๕.๔๕ น.

กรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล และเริ่มตักบาตร

เวลา ๑๖.๓๐ น.

เจ้าพระคุณสมเด็จพระเจ้า ธิบดีรับบาตรจากท่านประธานาธิบดีและภรรยา

- รับบาตรจากนาง Shwe Hmone ภรรยารองประธานาธิบดี Dr. Sai Mauk Kham

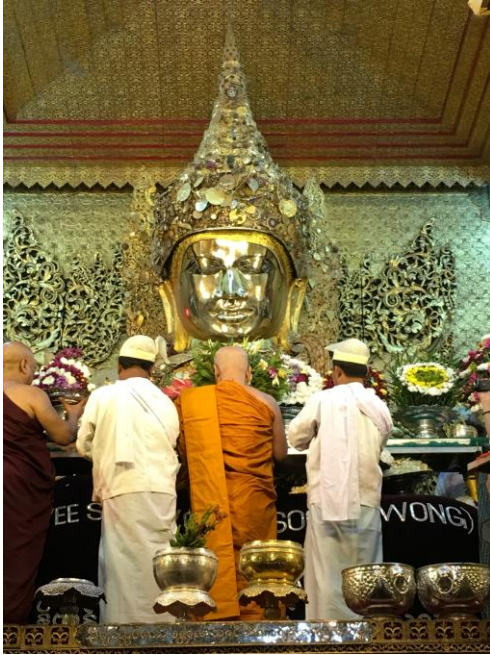
- รับบัตรจากรัฐมนตรีกระทรวงกิจการศาสนา
- เวลา ๑๖.๔๕ น. เดินทางออกจากกรุงเนปิดอว์ ไปเมืองมัณฑะเลย์ โดยรถยนต์
- เวลา ๑๘.๒๐ น. แวะพักเข้าห้องน้ำที่ Feel Express 285 Miles Mate Htee Lar, Meiktila
- เวลา ๑๙.๒๔ น. รถที่เจ้าประคุณสมเด็จพระนั่งเกล้าฯ เกิดยางแตกระหว่างทาง ต้องทำการเปลี่ยนล้อ ถึงวังต่อไปได้
- เวลา ๒๑.๕๓ น. เดินทางถึง Mandalay Hill Hotel หน้าอาคารโรงแรม มีคณะชาวไทยใหญ่ ได้มาถวายการต้อนรับตามประเพณีดั้งเดิม มีการตีฆ้องราว-กลองม่าน พร้อมถวายดอกไม้
- เชื้ออินเข้าโรงแรม และพักแรม

ชั้นสมณศักดิ์ที่ถวายแต่งตั้งในปีนี้มีดังนี้ ๑. อภิธมหารัฐครู ๒. อภิธชอคคมมหาสธมมโชติก ๓. อคคมหาปณทิต ๔. อคคมมหาสธมมโชติก ๕. อคคมหาคนถวาจากปณทิต ๖. อคคมหากมมฐานจரிய ๗. มหาสธมมโชติกช ๘. มหาคนถวาจากปณทิต ๙. มหากมมฐานจரிய ๑๐. สธมมโชติกช ๑๑. กมมฐานจரிய ๑๒. ธมมกฐิก พุชชนทิตธร และ ๑๓. คนถวาจากปณทิต

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙

มัณฑะเลย์ - พุกาม

- เวลา ๐๓.๔๐ น. เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ออกจากโรงแรม Mandalay Hill เพื่อไปยังวัดมхамุณี เพื่อไปดูการล้างหน้าพระพักตร์พระพุทธรูปมхамุณี ซึ่งเป็นกิจวัตรประจำที่ทำมา ยาวนานของเมืองนี้
- เวลา ๐๔.๑๔ น. ถึงวัดมхамุณี กรุงมัณฑะเลย์
 - เมื่อไปถึงมีประชาชนนั่งรอพิธีล้างหน้าพระพักตร์เต็มวิหาร สำหรับเจ้าประคุณสมเด็จ พระที่ทำหน้าที่ล้างพระพักตร์ ได้นิมนต์เข้าไปในห้องพระ และพาขึ้นไปยังด้านหลังของพระมхамุณี เมื่อเริ่มพิธีการล้างพระพักตร์ ได้ให้เจ้าประคุณสมเด็จ เดินไปทางด้านหน้าพระมхамุณี และให้บูชาด้วยแจกก้นดอกไม้บานาพันธ์
 - เมื่อพิธีการล้างพระพักตร์พระมхамุณี เสร็จทางพระพิธีได้นิมนต์เจ้าประคุณสมเด็จ พระวันรัต ปิดทองตรงพระเมาฬีเหนือหน้าผาก
 - เสร็จแล้วเจ้าหน้าที่บูชาพระมхамุณีด้วยการตักบาตรข้าวสุก
- เวลา ๐๕.๓๐ น. ออกจากวัดมхамุณีกลับเข้าสู่โรงแรม Mandalay Hill Hotel
- เวลา ๐๖.๒๕ น. ฉันทอาหารเช้า ที่โรงแรม
- เวลา ๐๗.๑๐ น. เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัตพร้อมด้วยคณะติดตาม ออกจากโรงแรมไปยังมหาวิทยาลัยปริยัติศาสนาแห่งชาติ มัณฑะเลย์ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยพุทธศาสนา ภายใต้รัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

เวลา ๐๗.๓๐ น.

ถึงมหาวิทยาลัยปริยัติศาสนาแห่งชาติ มัณฑะเลย์ ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 62 St. Aungmyethazan Township (near Atumashi Monastery) Mandalay Hill ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยพุทธศาสนาที่สร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๙

- ทีมมหาวิทยาลัย ผู้บริหารมหาวิทยาลัยนำโดยท่านอธิการบดี Dr. Ven. Panditavarabhivamsa
- เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ได้ถวายพระไตรปิฎกและอรรถกถา ชุด ๙๑ เล่ม ๑ ชุด และหนังสืออื่น ๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ ของมูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย พร้อมทั้งคณะญาติโยมได้ร่วมกันถวายกัปปิยภัณฑ์อีกส่วนหนึ่ง แด่มหาวิทยาลัยปริยัติศาสนาแห่งชาติ มัณฑะเลย์
- เสร็จแล้วท่านอธิการบดีถวายน้ำชาเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า และคณะ

เวลา ๐๘.๐๐ น.

ออกจากมหาวิทยาลัยปริยัติศาสนาแห่งชาติ ไปยังวัดมหาคันธายง เมืองอมรปุระ

เวลา ๐๙.๐๐ น.

ถึงวัดมหาคันธายง เมืองอมรปุระ

วัดมหาคันธายง เป็นวัดสายนิกายสเวจิน ที่เคร่งครัด ไม่จับเงิน และเป็นวิทยาลัย
สงฆ์สำหรับพระภิกษุสามเณรจำนวนกว่า ๑,๖๐๐ รูป

- พระภิกษุสามเณรกว่า ๖๐๐ รูป ได้นั่งเป็นระเบียบเรียบร้อย และสวดมนต์ต้อนรับ
เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า และคณะ
- เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ได้กราบพระมหาเถระ ผู้เป็นอาจารย์ใหญ่แห่ง
วิทยาลัยมหาคันธายงแห่งนี้
- เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า ได้ให้โอวาทแก่พระภิกษุสามเณร

ขอแสดงความยินดีกับท่าน ที่วัดนี้ได้รับเยาวชนมาให้ความศึกษาอบรม เพื่อจะเป็นกำลังช่วยกันเผยแผ่พุทธศาสนาในบางส่วนหนึ่ง แล้วก็ทำประโยชน์ตนและผู้อื่น เพื่อช่วยให้ประชาชนมีความสำนึกดี ทำดี เกื้อกูล เป็นประโยชน์แก่ทุก ๆ คน และแก่ตัวเอง และเพื่อเป็นประโยชน์แก่สังคม ต่อประเทศชาติ ต่อชาวโลก เพราะว่าทุกคนที่ได้มาศึกษาเล่าเรียน ก็ได้รับความอบรมให้เกิดคุณงามความดีในตน ก็คือการรักษากาย วาจา ของตนให้ดีงาม ไม่ใช่กาย วาจาของตน ให้เกิดความเดือดร้อน ทั้งตนเอง ทั้งผู้อื่น ทั้งสังคม จึงถือได้ว่าเป็นประโยชน์ของส่วนรวม และเป็นประโยชน์ของแต่ละคนด้วย ประโยชน์ของหมู่คณะด้วย ประโยชน์ของสังคม ประเทศชาติ และชาวโลกทั้งหมดด้วย ถือว่าเป็นวัตถุประสงค์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วท่านเจ้าอาวาสที่วัดนี้ ก็ได้จัดการให้มีบรรพชาอุปสมบท และจัดการให้มีได้รับการอบรม ก็ถือว่าการทำประโยชน์ไม่ใช่เฉพาะพระพุทธศาสนาเท่านั้น แต่ทำประโยชน์ให้สังคมโดยรวม ดังที่กล่าวแล้ว

จึงขออนุโมทนาในความเพียรที่สำคัญอย่างยิ่ง ขอให้ทุก ๆ ท่านมีความเจริญงอกงามในศาสนธรรม คำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เป็นพระบรมศาสดาของพวกเราทั้งหลาย และขอให้ได้บำเพ็ญประโยชน์สาธารณดังที่กล่าวแล้ว ขออนุโมทนา

เวลา ๐๙.๓๐ น.

ออกจากวัดมหาคันธายงไปยังวัด Jin Taw Yan Buddhist Temple ซึ่งเป็นวัดพุทธศาสนาฝ่ายมหายานที่ใหญ่ที่สุดของเมียนมาร์ เพื่อรับฉันทภัตตาหารเพล

เวลา ๑๐.๑๔ น.

ถึงวัด Jin Taw Yan Buddhist Temple ซึ่งเป็นวิหารแบบจีน ๓ ชั้น ชั้นบนสุดเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป ๓ องค์ ตามคติของพุทธศาสนามหายาน

- สมเด็จพระวันรัต ได้กราบพระประธาน และได้ทันทายคุยกัษณะเจ้าภาพ และถ่ายรูปหมู่เป็นที่ระลึก

เวลา ๑๑.๐๐ น.

คณะกรรมการวัด Jin Taw Yan Buddhist Temple ถวายภัตตาหารเจ เป็นโต๊ะจีน แต่เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า และคณะ

- ฉันทเสริจอนุโมทนา และแจกของที่ระลึก ซึ่งเป็นพระไพรีพินาศผงเกลี่ยมไว้แล้วพร้อมเชือกคล้องคอ

เวลา ๑๒.๐๐ น.

ออกจากวัด Jin Taw Yan Buddhist Temple ไปที่วิหารชเวนนันดอร์

เวลา ๑๒.๑๔ น.

ถึงวิหารชเวนนันดอร์ ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมเก่าแก่สมัยพระเจ้ามินดง วิหารที่สร้างด้วยไม้สักทองทั้งหลัง อย่างอลังการงานสร้าง เป็นวิหารไม้สัก เพียงหลังเดียวของพระเจ้ามินดงที่รอดจากการเผาทำลายในช่วงสงครามโลก งานไม้แกะสลักที่สวยงามประดับตกแต่งด้วยไม้แกะสลักที่เป็นรูปเทวดาต่างๆ วิจิตรงดงาม มีอายุมากกว่า ๑๐๐ ปี และที่นี่ เคยเป็นที่ประทับนั่งสมาธิของพระเจ้ามินดง

- เทียวชมวิหารโดยรอบ

- เวลา ๑๒.๓๐ น. กลับไปที่พักที่โรงแรม Mandalay Hill Hotel
- เวลา ๑๕.๐๐ น. ออกจากโรงแรม Mandalay Hill Hotel ไปยังสนามบินมัณฑะเลย์ เพื่อเดินทางโดยสายการบินภายในประเทศ Mann Yadanarpon Airlines เที่ยวบินที่ 7Y243 ไปเมืองพุกาม
- เข้าพักที่ห้องรับรองพิเศษของสนามบินมัณฑะเลย์
 - เที่ยวบินที่ 7Y243 ได้ดีเลย์ไปกว่า ๒ ชั่วโมง
- เวลา ๑๘.๐๐ น. เที่ยวบินที่ 7Y243 ออกจากสนามบินมัณฑะเลย์ไปเมืองพุกาม
- เวลา ๑๘.๓๐ น. ไปถึงสนามบินเมืองพุกาม และเดินทางเข้าที่พักที่โรงแรม Myanmar Treasure Resorts
- เวลา ๑๙.๓๕ น. เข้าพักที่โรงแรม Myanmar Treasure Resorts ซึ่งอยู่ในเขตอนุรักษโบราณสถานของพุกาม

วันศุกร์ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๙

พุกาม - ย่างกุ้ง

- เวลา ๐๗.๐๐ น. ฉันำอาหารเข้าที่โรงแรม Myanmar Treasure Resorts
- เวลา ๐๘.๑๐ น. ออกจากโรงแรมเพื่อไปเยี่ยมชมและกราบบูชาพระมหาธาตุเจดีย์ชเวสิโกน (Shwezigon) ๑ ใน ๕ มหาเจดีย์สถานศักดิ์สิทธิ์ของเมียนมาร์
- เวลา ๐๘.๓๐ น. ถึงพระมหาธาตุเจดีย์ชเวสิโกน ที่สร้างสำเร็จโดยพระเจ้าอโนรุทธี ในปี พ.ศ. ๑๖๔๕
- ทางคณะกรรมการของพระมหาธาตุเจดีย์ชเวสิโกน ได้ถวายการต้อนรับโดยจัดที่ ๑ สักการบูชา
 - เจ้าประคุณสมเด็จ ฯ ถวายดอกไม้ รูปเทียนแล้วนำสวดมนต์ เสร็จแล้วได้เดินชมพระมหาธาตุเจดีย์ชเวสิโกน โดยรอบอย่างละเอียด โดยมีอาจารย์ประจำคณะวิจิตรศิลป์ แห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นวิทยากรบรรยายโดยตลอด

เวลา ๐๙.๓๐ น.

เดินทางออกจากพระมหาธาตุเจดีย์ชเวสิโกน ไปยังพระอานันทวิหาร (Ananda Phya)

เวลา ๐๙.๕๐ น.

ถึงพระอานันทวิหาร ซึ่งเป็นพระมหาเจดีย์ที่สร้างเสร็จเมื่อปี พ.ศ. ๑๖๔๘

- ทางคณะกรรมการพระมหาเจดีย์ได้กราบเจ้าประคุณสมเด็จฯ และคณะ ไปกราบพระยังสถานที่เขาจัดไว้ให้ เสร็จแล้วเจ้าประคุณสมเด็จฯ เดินเยี่ยมชมอย่างละเอียด ทั้งภายในและภายนอกพระมหาเจดีย์ โดยมี นายพิชญา สุ่มจินดา วิทยากรจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นผู้ถวายความรู้
- เสร็จแล้วเดินทางไปร้านอาหาร Art Bagan ริมแม่น้ำอิรวดี

เวลา ๑๑.๐๐ น.

เจ้าประคุณสมเด็จฯ พร้อมคณะ ฉันทภัตตาหารเพล ที่ร้านอาหาร Art Bagan

- เวลา ๑๒.๐๐ น. เดินทางออกจากร้านอาหารไปยังที่ U Ba Nyein Lacquerware Workshop เพื่อ เยี่ยมชมผลิตภัณฑ์พื้นเมืองเครื่องเงินของเมืองพุกาม เสร็จแล้วกลับโรงแรมที่พัก
- เวลา ๑๗.๐๐ น. ออกจากโรงแรม Myanmar Treasure Resorts ไปยังสนามบินพุกาม เพื่อเดินทาง โดยสายการบินภายในประเทศ Mann Yadanarpon Airlines เที่ยวบินที่ 7Y243 ไปเมืองย่างกุ้ง
- เวลา ๑๙.๐๐ น. เที่ยวบินที่ 7Y243 ได้ดีเลย์ไปกว่า ๑ ชั่วโมง จึงได้บินไปยังกรุงย่างกุ้ง
- เวลา ๒๐.๓๐ น. เที่ยวบินที่ 7Y243 ถึงสนามบินภายในประเทศของกรุงย่างกุ้ง
- เดินทางออกจากสนามบินไปยังพระมหาเจดีย์ชเวดากอง
- เวลา ๒๐.๕๐ น. ถึงพระมหาเจดีย์ชเวดากอง ขึ้นทางประตูทิศใต้
- คณะกรรมการดูแลพระมหาเจดีย์ชเวดากองมาถวายการต้อนรับ
 - นิมนต์สู່ห้องรับรอง
 - ขึ้นลิฟท์ไปลานพระมหาเจดีย์ชเวดากอง
 - นิมนต์ไปยังชัยภูมิของพระมหาเจดีย์ชเวดากอง ซึ่งได้ล้อมรั้วเหล็ก ปูพรม และ อาสนะไว้พร้อม คณะกรรมการได้ถวายดอกไม้ธูปเทียนบูชาที่เตรียมไว้ให้
 - เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช อнуสรณปาฐะ ธรรมจักร บทโพชฌงค์ ๓ จบ พุทธ ชยมังคลคาถา ชัยยะปริตร และบทสัพพมังคลคาถา
 - แล้วเวียนเทียน ๓ รอบ
 - ทรงน้ำพระ ๒๑ ชั้น
 - ถ่ายรูป

เวลา ๒๒.๔๐ น. ออกจากพระมหาเจดีย์ชเวดากองไปโรงแรม Sule Shangri-la Yangon
เวลา ๒๓.๐๐ น. เข้าเช็คอินโรงแรม Sule Shangri-la Yangon

วันเสาร์ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๙

ย่างกุ้ง - กรุงเทพฯ

เวลา ๐๖.๒๐ น. สมเด็จพระวันรัตออกจากโรงแรม ไปยังบ้านของโยมพม่า ที่ Parami Road in Hlaing Tsp., Yangon ซึ่งได้นิมนต์เจ้าประคุณสมเด็จ ฯ พร้อมพระสงฆ์อีก ๔ รูป รับประทานอาหารเช้าที่บ้าน

เวลา ๐๖.๔๐ น. สมเด็จพระวันรัตนำสวดพระปริตร และฉันอาหารเช้า

เวลา ๐๘.๐๐ น. กลับเข้าโรงแรม Sule Shangri-la Yangon

- ระหว่างทางแวะดูร้านขายผ้า และผ้าโสร่งพม่า

เวลา ๑๑.๐๐ น. สมเด็จพระวันรัต ลงไปที่ร้านอาหารจีน Summer Palace ที่ตั้งอยู่ที่ชั้น ๒ ของโรงแรม เพื่อรับฉันภัตตาหารเพล โดยมี ฯพณฯ เอกอัครราชทูตไทยประจำย่างกุ้ง นายพิษณุ และครอบครัววงศ์คุณสุพร เป็นเจ้าภาพถวาย

เวลา ๑๒.๑๕ น. ฉันเสร็จพระสงฆ์ทั้งนั้นอนุโมทนา แล้วขึ้นพักที่ห้องพัก

เวลา ๑๔.๐๐ น. เช็กเอาท์จากโรงแรม Sule Shangri-la Yangon ไปที่ทำเนียบสถานเอกอัครราชทูตไทย ประจำย่างกุ้ง

เวลา ๑๔.๓๐ น. ถึงทำเนียบทูต มี ฯพณฯ เอกอัครราชทูต ภรรยา และเลขานุการ รอต้อนรับ

- สมเด็จพระวันรัตเจริญพระพุทธมนต์
- ประพรมน้ำพระพุทธมนต์ ท่านทูต และทำเนียบทูต

เวลา ๑๕.๓๐ น. ออกจากทำเนียบทูตไปยังโรงแรม Seasons Hotel ที่ตั้งอยู่หน้าสนามบินนานาชาติอย่างกึ่ง เพื่อรอเวลากลับกรุงเทพฯ

เวลา ๑๗.๔๕ น. สมเด็จพระวันรัต ออกจากโรงแรม Seasons Hotel เพื่อไปห้องรับรองพิเศษที่สนามบินนานาชาติอย่างกึ่ง โดยมีท่านทูตตามไปส่งถึงที่ประตูเครื่องบิน
- กลับกรุงเทพฯ โดยสายการบิน Bangkok Airways เที่ยวบินที่ PG704 ซึ่งดีเลย์ไปกว่า ๔๐ นาที เลื่อนจากเวลา ๑๘.๒๐ น. เป็น ๑๙.๐๐ น.

เวลา ๑๘.๐๐ น. พระสงฆ์ไทยใหญ่ที่มาอุปฐากเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราชและคณะ ขอรบกวนขอมาและกราบลาที่ห้องรับรองที่สนามบินนานาชาติอย่างกึ่ง

เวลา ๑๙.๐๐ น. เครื่องบิน Bangkok Airways เที่ยวบินที่ PG704 ออกจากสนามบินนานาชาติอย่างกึ่ง

เวลา ๒๐.๔๐ น. (เวลาประเทศไทย) เครื่องบิน Bangkok Airways เที่ยวบินที่ PG704 เดินทางมาถึงสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ

เวลา ๒๒.๐๐ น. เดินทางมาถึงวัดบวรนิเวศวิหาร

ผู้บันทึก พระศากยวงศ์วิสุทธี

ภาคผนวก

พระมหาธาตุเจดีย์ชเวดากอง อย่างกึ่ง

พระมหาธาตุเจดีย์ชเวดากอง ตั้งอยู่บริเวณเนินเขาเชียงกุตระ เมืองย่างกุ้ง ประเทศพม่า โดยชื่อ "ชเว" หมายถึง ทอง "ดากอง" นั้นเป็นชื่อเดิมของเมืองย่างกุ้ง เชื่อกันว่าเป็นมหาเจดีย์ที่บรรจุพระเกศาธาตุของพระพุทธเจ้าจำนวน 8 เส้น บนยอดสุดของพระเจดีย์ มีเพชรอยู่ 5,448 เม็ด ชั้นข้างบนสุดมีเพชรเม็ดใหญ่อยู่ 76 กะรัต และทับทิม 2,317 เม็ด มีมรกตเม็ดใหญ่อยู่ตรงกลาง เพื่อรับลำแสงแรกและลำแสงสุดท้ายของดวงอาทิตย์ ผู้ที่เข้ามานมัสการหรือเยี่ยมชมจะต้องถอดรองเท้าทุกครั้ง

ตามตำนาน เจดีย์ชเวดากองนั้นสร้างเมื่อ 2,500 ปีที่แล้ว แต่นักโบราณคดีเชื่อกันว่าสร้างระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 6-10 โดยชาวมอญ ตามตำนานนั้นเริ่มจากว่า มีพี่น้องพ่อค้า 2 คน ได้ไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า พระองค์จึงประทานพระเกศา 8 เส้น สำหรับให้พ่อค้าทั้งสองรับไว้บูชา

พระเจดีย์ได้ถูกทิ้งร้างจนมาถึงคริสต์ศตวรรษที่ 14 พระเจ้าพินยาอู ได้ทรงสร้างพระเจดีย์ใหม่สูง 18 เมตร พระเจดีย์ได้ถูกซ่อมแซมเรื่อยมา จนมามีความสูง 98 เมตร ในคริสต์ศตวรรษที่ 15 แผ่นดินไหวเล็ก ๆ น้อย ๆ เรื่อยมาทำให้พระเจดีย์ได้รับความเสียหาย และเมื่อปี พ.ศ. 2311 (ในสมัยกรุงธนบุรี) ได้เกิดแผ่นดินไหวอย่างหนัก ทำให้ยอดของพระเจดีย์หักถล่มลงมา

ผู้ที่เข้ามานมัสการหรือเยี่ยมชมจะต้องถอดรองเท้าทุกครั้งเมื่อมาถึงทางเข้า ให้เดินตามเข็มนาฬิกา ขึ้นอยู่กับดวงวันเกิดของผู้เข้าที่จะดูตาม 12 นักษัตร รอบ ๆ พระเจดีย์ก็มีศาลเจ้าเล็ก ๆ อยู่รายรอบ

พระมหามุนี หรือ พระมหามัมมุนี มณฑลทะเลย์

พระมหามัมมุนี (อังกฤษ: Mahamuni Buddha) พระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของพม่า เปรียบได้กับพระพุทธมหายานีรัตนปฎิมากร ซึ่งเป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของไทย และเป็นหนึ่งในห้าศาสนวัตถุที่ศักดิ์สิทธิ์ของพม่า

คำว่า มหามัมมุนี แปลว่า "ผู้รู้อันประเสริฐ" (The Great Sage) ชาวพม่าจะเรียกว่า มหาเมียมุนี (พม่า: မဟာဗြဟ္မဒူရိ ဂူဝ်ဂူဝ်ဘေဝ်ဂူဝ်ကြီး) เป็นพระพุทธรูปทรงเครื่องกษัตริย์ ปัจจุบันประดิษฐานอยู่ที่เมืองมณฑลทะเลย์ อดีตราชธานีของพม่าในยุคราชวงศ์คองบอง เดิมทีเป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของยะไข่ มีตำนานเล่าว่า สร้างขึ้นตั้งแต่สมัยพุทธกาล โดยกษัตริย์แห่งเมืองยะไข่ องค์พระทำจากทองสัมฤทธิ์ สูง 12 ฟุต 7 นิ้วหนัก 6.5 ตัน ก่อนสร้าง กษัตริย์ผู้สร้างทรงพระสุบินว่า พระพุทธเจ้าเสด็จมาประทานพรให้พระพุทธรูปนี้ เป็นตัวแทนของพระองค์ เพื่อเป็นเครื่องสืบทอดศาสนาไปในภายหน้า โดยในอดีต แม้เมืองยะไข่จะถูกโจมตีโดยกษัตริย์เมืองอื่นที่ทรงแสนยานุภาพอย่างไร ก็ไม่อาจที่จะเคลื่อนย้ายองค์พระมหามัมมุนีนี้ออกจากเมืองได้ ต้องมีเหตุให้ขัดข้องทุกครั้งไป

จนกระทั่งถึงรัชสมัยพระเจ้าปดุง แห่งราชวงศ์คองบองสามารถตียะไข่ได้ และได้อัญเชิญพระมหามัมมุนีออกจากยะไข่ได้ ในปี พ.ศ. 2327 (ภายหลังการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์และการปราบดาภิเษกขึ้นเถลิงถวัลย์ราช

สมบัติของสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช 2 ปี) โดยล่องมาตามแม่น้ำอิระวดีมายังเมืองมณฑลพะเยี พระมหารามย์มุนีจึงได้ย้ายมาอยู่ที่เมืองมณฑลพะเยีเป็นการถาวรนับแต่นั้นเป็นต้นมา และด้วยความเชื่อว่า พระพุทธมหารามย์มุนี นี้เป็นพระพุทธรูปที่มีชีวิต เพราะด้วยเหตุที่ได้รับประทานพร (บางตำนานก็เล่าว่าได้รับประทานลมหายใจจากพระพุทธเจ้า) จึงมีประเพณีล้างพระพักตร์ถวาย โดยทุกเช้า เวลาประมาณ 04.00 น. พระมหาเถระและสาธุชนทั่วไปที่ศรัทธาจะมาทำพิธีล้างพระพักตร์ด้วยน้ำอบน้ำหอมผสมทานาคาอย่างดี พร้อมกับใช้แปรงทองแปรงที่พระโอษฐ์เสมือนหนึ่งแปรงพระทนต์ถวายพระพุทธเจ้า ก่อนใช้ผ้าจากศรัทธาสาธุชนถวายมาเช็ดจนแห้งสนิท พร้อมใช้พัดทองโบกถวายเป็นอันดีเสมือนหนึ่งได้อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ยังทรงพระชนมชีพอยู่จริง ๆ

อนึ่ง องค์พระมหารามย์มุนีมีการปิดทองซ้ำแล้วซ้ำอีกจนเป็นรอยย่นตะปุ่มตะป่ำไปทั่วพระองค์ ซึ่งหากเอานิ้วกดลงไป ก็จะรู้สึกได้ถึงความอ่อนนุ่มของทองคำเปลวที่ปิดทับซ้อนกันนับเป็นพัน ๆ หมื่น ๆ ชั้น ตลอดระยะเวลาเนิ่นนานกว่าศตวรรษ ทำให้พระมหารามย์มุนีมีอีกพระนามหนึ่งว่า "พระเนื้อนุ่ม" แต่น่าแปลกที่ว่า แม้จะมีการปิดทองซ้ำแล้วซ้ำอีกจนองค์พระใหญ่ขึ้นเพียงใดก็ตาม แต่พระพักตร์ขององค์พระมหารามย์มุนีก็ยังคงแลดูใหญ่ตามองค์พระอย่างน่าอัศจรรย์ ทั้งที่ไม่ได้มีการปิดทองที่องค์พระพักตร์เลยแม้แต่น้อย

สำหรับในประเทศไทย ที่วัดหัวเวียง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ก็ได้มีองค์พระจำลองของพระมหารามย์มุนีนี้เป็นพระประธานของวัดด้วย และอีกองค์หนึ่งคือพระมหารามย์มุนีสายสัมพันธ์ 2 แผ่นดิน ที่ประดิษฐานพลับพลาชั่วคราว ณ วัดพระธาตุดอยแต ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมืองลำพูน ซึ่งมีขนาดเท่าองค์จริง และได้ทำพิธีในวัดพระมหารามย์มุนีองค์จริงโดยพระสังฆนายกแห่งสหภาพเมียนมา และได้มอบให้พระสงฆ์เมืองมณฑลพะเยี จำนวน 108 รูป ทำพิธีตลอด 3 วัน (14-16 มีนาคม 2557) และได้ัญเชิญมาประเทศไทยเพื่อเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีระหว่าง 2 ประเทศ และทุกเช้าวันพระ จะมีพิธีสงฆ์พระพัตรโดยพระสงฆ์ผู้ได้รับมอบหมายจากประเทศสหภาพเมียนมา

วิหารชเวนันดอร์ (Shwenandaw) มณฑลพะเยี

ในยุคสงครามโลกครั้งที่ 2 เราต่างรู้ว่า เมืองมณฑลพะเยีเป็นราชธานีแห่งสุดท้ายของพม่า สถาปัตยกรรมและสิ่งปลูกสร้างทั้งหลายแหล่ในเมืองมณฑลพะเยี ได้ถูกเผาทำลายไปพร้อมกับไฟสงคราม วิหารเก่าแก่ที่ยังเหลืออยู่ในมณฑลพะเยีเพียงหนึ่งเดียว เป็นสถาปัตยกรรมเก่าแก่สมัยพระเจ้ามินดง นั่นคือ วิหารชเวนันดอร์ (Shwenandaw) วิหารที่สร้างด้วยไม้สักทองทั้งหลัง อย่างอลังการงานสร้าง เป็นวิหารไม้สักเพียงหลังเดียวของพระเจ้ามินดงที่รอดจากการเผาทำลายในช่วงสงครามโลก

งานไม้แกะสลักที่สวยงาม ประดับตกแต่งด้วยไม้แกะสลักที่เป็นรูปเทวดาต่าง ๆ วิจิตรงดงาม มีอายุมากกว่า ๑๐๐ ปี และที่นี่ เคยเป็นที่ประทับนั่งสมาธิของพระเจ้ามินดง

ยังเป็นสถาปัตยกรรมแห่งเดียวที่หลงเหลืออยู่ ยิ่งทำให้ที่นี่น่าสนใจ ความอลังการ ความงดงาม และความวิจิตรตระการตา จะปรากฏให้เห็นต่อสายตาผู้มาเยือน

"พระเจ้ามิงดง" กษัตริย์ผู้ทรงสร้างที่นี่ มักจะมาปฏิบัติธรรม นั่งบำเพ็ญสมาธิ และสุดท้ายก็สิ้นพระชนม์ ภายในพระตำหนักหลังนี้เช่นเดียวกัน

วิหารชเวนนันดอร์ ในอดีตนั้นเคยเป็นวัดชเวนนันดอร์มาก่อน ซึ่งปัจจุบันตั้งในเขตพระราชวังมณฑลทะเลย์ เป็นสิ่งปลูกสร้างยุคสมัยของพระเจ้ามิงดงเพียงหลังเดียวที่ยังเหลือรอด

หลังจากที่พระเจ้ามิงดง สิ้นพระชนม์ลงที่อารามแห่งนี้ พระเจ้าตีปอกีโปรด ให้ย้ายวัดชเวนนันดอร์ออกมาไว้ยังที่ตั้งในปัจจุบันซึ่งอยู่ในเขตของพระราชวังมณฑลทะเลย์ ซึ่งนับว่าเป็นการดี เพราะต่อมาพระราชวังมณฑลทะเลย์ก็ถูกทำลายลงในสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่วิหารชเวนนันดอร์ไม่ถูกทำลายและยังหลงเหลือความงดงาม วิจิตรการตาให้คนรุ่นหลังได้ชื่นชม

เดิมพระเจ้าตีปอกีโปรดใช้อารามนี้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมส่วนพระองค์ ภายหลังจึงได้ถวายให้เป็นเสนาสนะสงฆ์ และได้จัดงานฉลองครบรอบ 100 ปี ไปเมื่อปี ค.ศ. 1979

ในสมัยก่อนวิหารแห่งนี้เคยหุ้มด้วยทองประดับกระจกสีทั้งภายในและภายนอก แต่เวลานี้ทองได้หลุดลอกออกหมด ที่ยังเหลือให้เห็นอยู่บ้างจะเป็นบริเวณเพดานเท่านั้น และด้านในของตัววิหารยังมีพระแท่นของพระเจ้าตีปอกีโปดกับบัลลังก์ที่ย่อส่วนจำลองมาจากของจริงนั้นเก็บรักษาเอาไว้ภายในพระอารามด้วย

ปัจจุบันวิหารชเวนนันดอร์ได้ชื่อว่ามิงงานไม่มีมือวิจิตรประณีตมาก

พระมหาธาตุเจดีย์ชเวซีโกน พุกาม

พระมหาธาตุเจดีย์ชเวซีโกน (อังกฤษ: Shwezigon Pagoda, พม่า: ရွှေဥဒ္ဓါဝံ ၁၀၀၀၀) เป็นเจดีย์ใหญ่ สวยงาม ศักดิ์สิทธิ์และเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศพม่า เป็นที่เคารพนับถือของทั้งชาวพม่าและชาวไทย ตั้งอยู่ที่เมืองพุกาม โดยชื่อ "ชเวซีโกน" มีหมายความว่า "เจดีย์ทองแห่งชัยชนะ" (ชเว = ทอง) สร้างโดย พระเจ้าอโนรธาเม็งช่อ แต่แล้วเสร็จในรัชกาลพระเจ้าจันสิตาแห่งอาณาจักรพุกาม ราว 960 ปีก่อน ภายในเจดีย์เชื่อว่าบรรจุพระเขี้ยวแก้วและพระสารีริกธาตุ โดยอัญเชิญมาจากลังกา บนหลังช้างเผือก พระเจ้าอโนรธาเม็งช่อได้ตั้งจิตอธิษฐานว่า ถ้าช้างเผือกคุกเข่าลงที่ใด จะสร้างเจดีย์ไว้ที่นั่น

เจดีย์ชเวซีโกนถูกบูรณะในสมัยต่อมาอีกหลายครั้ง เจดีย์ชเวซีโกนเป็นเจดีย์ทรงระฆังคว่ำพื้นผิวภายนอกถูกปิดด้วยทองคำเปลว ปัจจุบันมีความสูงราว 53 เมตร หรือ 160 ฟุต มีลวดลายปูนปั้นอยู่ 3 แถว และมีเจดีย์เล็ก ๆ เป็นบริวารอยู่รายรอบ

ความอัศจรรย์ ๙ ประการของพระมหาธาตุชเวซีโกน

๑. ยอดพระเจดีย์ไม่มีการใช้เหล็กเสริม
๒. กระดาษห่อแผ่นทองคำเปลวที่นำไปปิดส่วนยอดพระเจดีย์ จะไม่ปลิวพันฐานสีเหลืองของพระเจดีย์
๓. เงามพระเจดีย์จะไม่ล้าออกนอกฐานสีเหลืองของพระเจดีย์ (ถ้าเงาล้าออกไป ถือว่าเป็นลางร้าย)

๔. ภายในเขตองค์พระเจดีย์ สามารถรองรับผู้แสวงบุญได้ไม่จำกัดจำนวน (ไม่เคยเต็ม)
๕. มีการให้ทานด้วยข้าวสุกร้อน ๆ ทุกเช้า (ไม่ว่าเราจะตื่นเช้าสักเพียงใด จะพบข้าวสุกในบาตรอยู่ก่อนหน้าเราเสมอ)
๖. เมื่อตีกลองใบใหญ่จากด้านหนึ่งของพระเจดีย์ จะไม่สามารถได้ยินเสียงกลองจากด้านตรงข้าม
๗. แม้พระเจดีย์จะตั้งอยู่บนพื้นราบ แต่เมื่อมองจากภายนอก จะเกิดภาพลวงตาคล้ายพระเจดีย์ตั้งอยู่บนที่สูง
๘. ไม่ว่าฝนจะตกหนักเพียงใด จะไม่มีน้ำฝนขังอยู่ในอาณาเขตขององค์พระเจดีย์
๙. มีต้นพิภูล ซึ่งจะออกดอกตลอดทั้งปี (ปรกติจะออกปีละครั้ง)

อานันทวิหาร พุกาม

อานันทวิหาร คือมหาวิหารขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเมืองพุกาม ประเทศพม่า เริ่มสร้างขึ้นในปี พ.ศ. 1633 แล้วเสร็จในปีต่อมา ในรัชกาลพระเจ้าจันสิตา มีความสำคัญในฐานะได้รับการยกย่องว่าเป็น "เพชรน้ำเอกของพุทธศิลป์สกุลช่างพุกาม" เมื่อก่อนยอดพระเจดีย์ยังเป็นสีขาวเหมือนกับพระเจดีย์องค์อื่นๆ ของพุกาม แต่รัฐบาลพม่าได้มาทาสีทองทับเมื่อปี พ.ศ. 2533 เพื่อสมโภชการสร้างอานันทวิหารครบรอบ 900 ปี

อานันทวิหารเป็นพระเจดีย์ที่สามารถเดินเข้าไปข้างในได้ แพนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสมีมุขยื่น 4 ทิศ ประตูทางเข้าเป็นประตูโค้ง (arch) ที่มักพบเห็นในสถาปัตยกรรมตะวันตกมากกว่าตะวันออก ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปประทับยืนไม้ปิดทอง สีทึบ สีองค์ สูง 9.5 เมตร ประกอบด้วย

พระกฤษณ์โรพุทเจ้า ประจำทิศเหนือ (องค์เดิม แท้จริงแล้วประจำทิศตะวันออก)

พระโกนาคมนพุทเจ้า ประจำทิศตะวันออก (สร้างใหม่)

พระกัศสปพุทเจ้า ประจำทิศใต้ (องค์เดิม)

พระโคตมพุทเจ้า ประจำทิศตะวันตก (สร้างใหม่)

พุทธศิลป์แบบนี้ยังสามารถพบเห็นได้ตามวัดสถาปัตยกรรมล้านนา เช่นวัดภูมินทร์ จังหวัดน่าน เป็นต้น

สมณศักดิ์ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

สมณศักดิ์ของเมียนมาร์กับของไทยนั้นมีส่วนที่เหมือนกันคือมีจุดเริ่มมาจากศรีลังกา โดยสมณศักดิ์เมียนมาร์ในปัจจุบันอาจแบ่งได้เป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มแรกแบ่งได้เป็น ชั้นต้น ชั้นกลาง และชั้นสูง ในกลุ่มนี้จัดได้หลักๆ ด้วยกัน ๓ สาย คือสายวิชาการ สายเผยแผ่ และสายกรรมฐาน ในแต่ละสายแบ่งออกเป็น ๓ ชั้น ดังนี้

สายวิชาการ เรียกว่า คันถะวาจะกะ แปลว่า ผู้สอนพระคัมภีร์หรือตำรา สมณศักดิ์นี้มอบทั้งแก่พระสงฆ์และแม่ชี

ชั้นต้น เรียกว่า มุละคันถะวาจะกะ

ชั้นกลาง เรียกว่า มหาคันถะวาจะกะ

ซี

ชั้นสูง เรียกว่า อัครมหาคันถะวาจะกะ

สายเผยแผ่ เรียกว่า สัทธัมมโชติกะ แปลว่า ผู้ประกาศพระสัจธรรม สมณศักดิ์นี้มอบทั้งแก่พระสงฆ์และแม่

ชั้นต้น เรียกว่า มุละสัทธัมมโชติกะ

ชั้นกลาง เรียกว่า มหาสัทธัมมโชติกะ

ชั้นสูง เรียกว่า อัคคมหาสัทธัมมโชติกะระชะ

สายกรรมฐาน เรียกว่า กัมมัฏฐานาจริยะ แปลว่า อาจารย์สอนกรรมฐาน สมณศักดิ์นี้มอบแก่พระสงฆ์

เท่านั้น

ชั้นต้น เรียกว่า มุละกัมมัฏฐานาจริยะ

ชั้นกลาง เรียกว่า มหากัมมัฏฐานาจริยะ

ชั้นสูง เรียกว่า อัคคมหากัมมัฏฐานาจริยะ

กลุ่มที่ ๒ เป็นสมณศักดิ์ชั้นสูงที่สุดจริง ๆ ที่มีมาจากเดิมจนถึงปัจจุบัน จะมีอยู่ด้วยกัน ๓ ชั้น

ชั้นต้น เรียกว่า ตริปิฎกธร แปลว่า ผู้ทรงจำพระไตรปิฎก (ผู้ที่สามารถท่องพระไตรปิฎกได้ทั้ง ๓ ปิฎก)

ชั้นกลาง เรียกว่า อัครมหาบัณฑิต พระเถระที่จะได้สมณศักดิ์ชั้นนี้ต้องมีอายุอย่างน้อย ๖๐ ปี

ชั้นสูงสุด เรียกว่า อภิชมหารัฐคุรุ แปลว่า บรมครูแห่งแผ่นดินผู้ซึ่งชูธงแห่งพระศาสนา ผู้ที่จะได้รับสมณศักดิ์ชั้นนี้จะเป็นพระสังฆราช หรือ สมเด็จพระราชาคณะผู้ใหญ่เท่านั้นที่จะได้ และจะต้องมีอายุอย่างน้อย ๘๐ ปี

เมื่อสรุปลงแล้วสมณศักดิ์ของเมียนมาร์ไม่ค่อยเกี่ยวกับการปกครอง ซึ่งต่างจากสมณศักดิ์ของไทยที่มีเงื่อนไขว่า ใครจะได้สมณศักดิ์ก็ต้องเป็นพระสังฆาธิการ ระดับผู้ช่วยเจ้าอาวาสขึ้นไป โดยคณะสงฆ์เมียนมาร์ยกอำนาจการปกครองคณะสงฆ์ให้กับ องค์กรสูงสุดของคณะสงฆ์ในเมียนมาร์ที่เรียกว่า สังฆมหานายกสมาคม ซึ่งก็คือ มหาเถระสมาคมของเมียนมาร์ ในสมาคมนี้มีกรรมการทั้งหมด ๔๗ รูป